

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра біології продуктивності тварин імені
академіка О.В. Квасницького**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

**Технологія виробництва продукції
бджільництва**

Розробник: Шаферівський Богдан – доцент кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, кандидат с.-г. наук, доцент

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Технологія виробництва продукції бджільництва
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	 Кафедра біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<p><i>Викладач: Шаферівський Богдан, к. с.-г. н.,</i> <i>Контакти: ауд. 442, навчальний корпус 4</i></p> <p> : bogdan.shaferivskyi@pdaa.edu.ua : 0509460837, сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/shaferivskyy-bogdan-sergiyovych</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність <i>Освітня програма</i>	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва <i>ОПП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з анатомії, фізіології, хімії, біохімії, гігієни тварин.

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: навчити здобувачів вищої освіти практичних навичок з розведення, селекції, годівлі бджіл та утримання бджолиних сімей, наукових основ одержання від бджолиних сімей максимальної кількості високоякісної продукції. Мета досягається через вирішення спеціальних освітніх і виховних завдань.

Основні завдання навчальної дисципліни: з'ясувати основи продуктивності бджолиних сімей їх біологічні особливості; оволодіти навиками із використання методів розведення різних порід бджіл; оволодіти основними технологічними прийомами технології виробництва продукції бджільництва.

Компетентності:

Загальні:

- ЗК 3 здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- ЗК 4 знання та розуміння предметної області та розуміння професії;
- ЗК 5 здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК 7 здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

Фахові:

- ФК 1 здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу.

- ФК 10 здатність застосовувати знання морфології, фізіології та біохімії різних видів тварин для реалізації ефективних технологій виробництва і переробки їх продукції.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1 забезпечувати дотримання параметрів та контролювати технологічні процеси з виробництва і переробки продукції тваринництва;
- ПРН 16 впроваджувати і використовувати на практиці науково обґрунтовані технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

Програма та структура навчальної дисципліни:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма 204 ТВППТ_бд_2022					Заочна форма 204 ТВППТ_бз_2022				
	усього	У тому числі				усього	У тому числі			
		л	п	лаб	с.р		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Значення бджільництва і його стан в Україні та зарубіжних країнах.	9	2	-	-	7	6	-	-	-	6
Тема 2. Біологія продуктивності бджолоїної сім'ї.	11	2	-	2	7	6	-	-	-	6
Тема 3. Сучасні вулики і технологічне обладнання.	11	2	-	2	7	10	2	-	-	6
Тема 4. Репродукція бджолиних сімей, виведення бджолиних маток. Племінна робота в бджільництві.	11	2	-	2	7	8	2	-	2	6
Тема 5. Кормова база бджільництва і запилення ентомофільних культур.	12	2	-	2	8	10	-	-	-	10
Тема 6. Технологія одержання основних продуктів бджільництва.	12	2	-	2	8	10	-	-	-	10
Тема 7. Технологія одержання додаткових продуктів бджільництва.	12	2	-	2	8	10	-	-		10
Тема 8. Хвороби і шкідники бджіл.	12	2	-	2	8	10	-	-		10
Індивідуальні завдання (контрольна робота) (год)	-	-	-	-	-	20	-	-	-	20
Всього годин	90	16		14	60	90	4	-	2	84
ЕКЗАМЕН	27	-	-	-	-	27	-	-	-	-

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання (денна форма)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання				Разом
	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
ПРН1	17	10	12	10	49
ПРН16	18	11	12	10	51
Разом	35	21	24	20	100

Форми оцінювання результатів навчання (заочна форма)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					Разом
	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	Екзамен	
ПРН 1	3	11	16	10	10	50
ПРН 16	3	11	16	10	10	50
Разом	6	22	32	20	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма)

Назва теми	Види навчальної роботи студентів					Разом
	Відвідування лекцій	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
Тема 1. Значення бджільництва і його стан в Україні та зарубіжних країнах.	-	-	10	3		3
Тема 2. Біологія продуктивності бджолоїної сім'ї.	-	5		3		8
Тема 3. Сучасні вулики і технологічне обладнання.	-	5		3		18
Тема 4. Репродукція бджолиних сімей, виведення бджолиних маток. Племінна робота в бджільництві.	-	5	11	3		8
Тема 5. Кормова база бджільництва і запилення ентомофільних культур.	-	5		3		8
Тема 6. Технологія одержання основних продуктів бджільництва.	-	5		3		19
Тема 7. Технологія одержання додаткових продуктів бджільництва.	-	5		3		8
Тема 8. Хвороби і шкідники бджіл.	-	5		3		8
Екзамен					20	20
Разом	-	35	21	24	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (заочна форма)

Назва теми	Види навчальної роботи студентів						Разом
	Відвідування лекцій	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	Екзамен	
Тема 1. Значення бджільництва і його стан в Україні та зарубіжних країнах.	-	-	11	4			3
Тема 2. Біологія продуктивності бджолоїної сім'ї.	-	-		4			3
Тема 3. Сучасні вулики і технологічне обладнання.	-			4			21
Тема 4. Репродукція бджолиних сімей, виведення бджолиних маток. Племінна робота в бджільництві.	-	6	11	4			9
Тема 5. Кормова база бджільництва і запилення ентомофільних культур.	-	-		4			3
Тема 6. Технологія одержання основних продуктів бджільництва.	-	-		4			15
Тема 7. Технологія одержання додаткових продуктів бджільництва.				4			3
Тема 8. Хвороби і шкідники бджіл.				4			3
Екзамен						20	20
Контрольна робота					20		20
Разом	-	6	22	32	20	20	100

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

2. Дедлайни та перескладання: Усі завдання мають бути опрацьовані і здані викладачеві вчасно у очній чи дистанційній формі. Пропущені теми лекційних занять мають бути опрацьовані студентом і здані викладачу до початку залікового тижня. Лабораторні роботи, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 год.

Кількість кредитів – 3,0

Форма семестрового контролю – екзамен

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації та фото матеріали

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бондаренко О.М., Усачова В.С. Навчально-методичний посібник виконання лабораторних занять з дисципліни «Технологія виробництва продукції бджільництва». Полтава, РВВ ПДАА, 2018. 178 с.
2. Поліщук В.П., Гайдар В.А. Пасіка. Бджільництво. Київ, 2008. 268 с.
3. Поліщук В.П. Бджільництво. Київ : Вища школа, 2001. 287 с
4. Броварський В.Д., Багрій І.Г. Розведення та утримання бджіл. Київ: Урожай, 1995. 220 с.
5. Головецький І.І., Поліщук В.П., Скрипник В.В. Способи заміни та підсаджування бджолиних маток. Тернопіль, СМП "Тайп", 2010. 148 с.
6. Лебедев В.И., Биаш Н.Г. Биология медоносной пчелы. Москва: Агропромиздат, 1991. 239с.
7. Чудаков В.Г. Технология продуктов пчеловодства. Москва: Колос, 1979с.
8. Таранов Г.Ф. Промышленная технология получения и переработки продуктов пчеловодства. Москва: Колос, 1987. 320 с.

Допоміжні

1. Темнов В.А. Технология продуктов пчеловодства. Москва: Колос, 1967. 192 с.
2. Теория и практика производства лекарственных препаратов прополиса / Тихонов А.И. и др. Х.: Основа, 1998. 384 с.
3. Довідник пасічника / Поліщук В.П. та ін. Київ: Урожай, 1990. 224 с.
4. Энциклопедия пчеловодства. Учебное пособие для пчеловодов. СПб.: "ДИЛЯ", 2002. 496 с.
5. Боднарчук Л.І. Селекція в бджільництві: Міжвідомчий тематичний наук. зб. Київ: Фітосоціоцентр, 2002. Вип. 24. С.3-8.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Журнал «Пасіка» // Вебсайт. URL: <http://www.dimsadgorod.com/zhurnal-pasika> (дата звернення: 02.09.2020).
2. Журнал «Бджоляр» // Вебсайт. URL: <http://www.bjolar.com.ua/> (дата звернення: 01.09.2020).
3. Журнал «Український пасічник» // Вебсайт. URL: <https://med.lviv.ua/uk/store/categories/6/attributes/85> (дата звернення: 01.09.2020).